

Kruitkamer komt bloot

Deel negentiende-eeuwse omwalling alweer onder zand bedolven

Tijdens de renovatiewerken aan de Antwerpse ring is een stuk van de 19de eeuwse beschermgordel rond de stad blootgelegd.

Antwerpen

Dat bleef goed verborgen voor de weggebruikers, omdat de wal verborgen bleef achter bouwmaterialen. Om de site te beschermen is hij alweer onder zand bedolven.

Tijdens graafwerken in de spaghettiknoop waar het verkeer vanuit de Amamtunnel en de A12-Zuid samenkomt om naar de Kennedytunnel te rijden, werd een stuk bakstenen muur blootgelegd.

"Het was een deel van de Brialmontomwalling, gebouwd tussen 1860 en 1870", zegt archeoloog Bas Bogaerts. "Die omwalling volgt het tracé van de Ring en werd maar tot kort voor de Eerste Wereldoorlog gebruikt. Andere restanten zijn te vinden nabij de Jeugdherberg en aan het Noordkasteel. Het Lobroekdok diende als waterreservoir."

"Tussen de opritten en de Ring zelf werd de buitenzijde van een gracht opengelegd. Daarin bevonden zich kruitkamers en geschutkamers", aldus Bas Bogaerts. "Uit de fundering van een kruitkamer bleek dat die 5 bij 5 meter groot was. We hebben er ook een mooi ventilatiekanaal in gevonden, waardoor vocht er geen kans kreeg. Daarnaast lagen vijf

kazematten van 6 bij 3 meter. Dat waren kamers waar kanonnen werden ondergebracht of waar soldaten

zich konden verschuilen."

Gras erover

De stedelijke afdeling archeologie bracht de complete site in kaart en schreef de opbouw ervan neer in een archeologische documentatie. Dinsdag is de site weer bedolven onder een hoop zand. Straks volgen grasmatten om de verdedigingswal compleet te camoufleren.

"Dat kon niet anders", zegt archeologe Karen Minsaer.

"De site is ingesloten in de spaghettiknoop van de Ring en daardoor niet te bezoeken. Ze bedekken is de beste manier om ze te bewaren."

Johan VAN BAELEN

De funderingen van de kruitkamers en kazematten.

Foto Stedelijke Afdeling Archeologie